

Riksdagens protokoll

2006/07:54

Torsdagen den 25 januari

Kl. 12.00 – 12.56

14.00 – 14.46

Protokoll
2006/07:54

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 19 januari.

2 § Senaste dag för avlämnande av propositioner

I enlighet med 3 kap. 3 § riksdagsordningen hade talmannen föreslagit att propositioner som regeringen avsåg skulle behandlas under innevarande riksmöte och för vilka särskild tidpunkt inte var föreskriven skulle avlämnas senast *torsdagen den 22 mars*.

Kammaren biföll detta förslag.

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:228

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:228 Överskuldssättning

av Egon Frid (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 18 januari 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:233

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:233 Resurser mot människohandel

av Thomas Bodström (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 18 januari 2007
Justitiedepartementet
Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:234

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:234 Människohandel
av Thomas Bodström (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 18 januari 2007

Justitiedepartementet
Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:235

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:235 Preventiva tvångsmedel
av Thomas Bodström (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 18 januari 2007

Justitiedepartementet
Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:236

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:236 Polisutbildningen
av Thomas Bodström (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 18 januari 2007

Justitiedepartementet
Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:237

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:237 Säkerhetspolisens arbetsmetoder, flykting-
spionage och Sveriges relationer till Iran
av Kalle Larsson (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 18 januari 2007

Justitiedepartementet
Beatrice Ask

Anf. 1 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Kent Persson har frågat statsministern vilka konkreta åtgärder och ekonomiska resurser regeringen avser att tillföra fram till 2008 för att uppnå det nationella målet med en 25-procentig minskning av växthusgaserna till år 2020, från 1990 års nivå.

Interpellationen har överlämnats till mig.

Växthuseffekten är en av de största utmaningar världen står inför och klimatfrågan är en av regeringen högt prioriterad fråga.

Den förra regeringen beslutade i mars förra året om en ny klimatproposition vilken var en samarbetsprodukt med Vänsterpartiet. En bedömning som dåvarande regering gjorde var att utsläppen för Sverige år 2020 bör vara 25 % lägre än utsläppen 1990. Den nuvarande regeringen vill se ett framtida klimatarbete väl förankrat i vetenskapliga bedömningar. Ett aktuellt och balanserat underlag kommer att vara viktigt vid nästa kontrollstation 2008.

Flera angelägna åtgärder är redan på plats. En särskilt stor utmaning är att få bukt med utsläppen från transportsektorn som uppvisar en stadigt ökande trend. Som ett led i detta finns åtgärder för att stimulera utbudet av alternativa drivmedel, till exempel krav på att tankställen tillhandahåller ett alternativt drivmedel och nedsatt skatt på biodrivmedel. Det finns även krav på att minst 85 % av det antal personbilar som en myndighet köper in eller leasar under 2007 ska vara så kallade miljöbilar. Vidare är förmånsskatten för bilförmån lägre för miljöbilar.

Inom energisektorn finns åtgärder för att stimulera en ökad användning av förnybar energi och energieffektivisering.

Alliansregeringen bedriver en ambitiös klimatpolitik som på ett ändamålsenligt sätt styr mot högt uppsatta mål. Att genomföra fortsatt stora utsläppsminskningar är nödvändigt, men utifrån den omställning som redan gjorts blir uppgiften en allt större utmaning. Detta kräver en målmedveten politik som sträcker sig utanför Sveriges gränser och en fördjupad internationell samverkan.

För att möta de krav som den framtida klimatpolitiken har att hantera måste regeringen ta ett antal initiativ. Vi eftersträvar en klimatpolitik som inte bara har en solid vetenskaplig grund, utan som även har ett brett politiskt stöd och en stor uppslutning från hela det svenska samhället.

Det första initiativet var att inrätta ett vetenskapligt råd för klimatfrågor, som ska bidra med vetenskapliga bedömningar inför kontrollstation 2008. Rådet beslutades den 8 december förra året.

Det andra initiativet är att tillsätta en parlamentariskt sammansatt klimatberedning till vilken samtliga riksdagspartier inbjuds. Syftet med beredningen är att få till stånd en bred politisk uppslutning för Sveriges kommande klimatpolitiska insatser. Kommittédirektivet kommer inom kort att beredas inom Regeringskansliet.

Det tredje initiativet är att regeringen inrättar en kommission för hållbar utveckling. Den höjda klimatpolitiska ambitionen kräver fördjupad och utvecklad samverkan mellan näringsliv, politik och forskning. Kommissionens arbete kommer att vara avgörande för omställningen i det svenska samhället. Regeringen fattar beslut om tidsplan, arbetssätt och organisation våren 2007.

Svar på
interpellationer

Förra sommaren fick Naturvårdsverket och Statens energimyndighet i uppdrag att utvärdera klimatpolitiken inför kontrollstation 2008. Utvärderingen utgör ett viktigt underlag för den parlamentariska klimatberedningens arbete.

Klimatberedningens slutrapport, vilken bygger på resultaten av de olika initiativen, kommer att remissbehandlas och bland annat utgöra regeringens underlag för den klimatproposition som regeringen avser att presentera under 2008.

Anf. 2 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Jag får tacka miljöministern för svaret. Det är bra att regeringen nu tar klimathotet på allvar. Det har inte alltid varit på det sättet.

Det ska också bli intressant att se varthän det leder. När jag tittar på svaret från ministern kan jag bara konstatera att det är tomma ord. Sanningen är att de konkreta åtgärder som jag var intresserad av att få höra om och beskedet om vilka ekonomiska resurser som regeringen är beredd att tillföra budgeten lyser med sin frånvaro.

Vad får jag till svar? Ministern talar om krav på att varje tankställe ska tillhandahålla ett alternativt drivmedel. När då? blir min fråga. Sanningen är att när jag har försökt driva den politiken i den kommun som jag kommer från har jag fått svaret: tidigast 2009 – om vi har råd.

Frågan om miljöbilspremier blir ett hån. Det blir ett stort PR-jippo. Var ska vi tanka, och med vad? Det blir med bensin. Premien blir en subvention till dem som redan har råd och möjlighet att köpa nya bilar. Det är ett problem.

Om man läser i dagens nummer av Svenska Dagbladet, som jag studerat med noggrannhet, förstår man att det här är det stora problemet i regeringen i dag. Det finns fyra olika alternativ till hur miljöbilspremier ska utformas – om det blir någon. Det var den enda konkreta miljöfråga som ni lyfte fram inför valet.

Man kan också titta på vilken politik man för och vilka ekonomiska resurser som regeringen har tillfört i budgeten. Min fråga blir: Vad kommer att hända med klimatinvesteringsprogrammet? Efter 2008 är det ju borta. En konkret åtgärd som regeringen har vidtagit är att lyfta bort pengarna för det programmet ur budgeten. Det har varit en av de mest effektiva åtgärderna under de senaste åren för att minska energiåtgången i våra fastigheter och minska växthusgasutsläppen från våra fordon. Pengarna har inte heller räckt till för den efterfrågan som har varit. Vad tänker regeringen göra?

Miljöministern har ju nu ett gyllene tillfälle att säga: Det här ska vi ompröva. Vi kommer att ta det här på allvar. Vi kommer att lyssna på miljöörelsen. Vi kommer att ompröva vår inställning.

En annan fråga som har varit avgörande för att få fart på energisparåtgärder i kommunerna är energispararna. Även de lyser med sin frånvaro i budgeten för 2008 och framåt.

Jag kan berätta för miljöministern att för den lilla kommun som jag har varit aktiv i har det varit avgörande för att få fart på energisparåtgärderna, inte bara i själva kommunen utan även bland enskilda människor och företagare. Jag efterlyser en fortsatt satsning på detta som är oerhört viktigt för att vi ska nå klimatmålen.

Det är några konkreta frågor som jag önskar få svar på.

Anf. 3 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Det råder ingen som helst tvekan om att det självklart är viktigt att göra allt som ska göras för att Sverige ska minska sina utsläpp tillräckligt. Det är därför vi redan har lagen i gång om skyldighet att vid tankställena ha alternativa bränslen. Det är därför vi tillförde pengar för att det också ska bli ekonomiskt möjligt att se till att det inte bara blir etanol i pumparna utan även biogas. Det är redan tillförda pengar. Det är därför som vi redan har skärpt miljökraven vid offentlig transportupphandling. Regeringen tog det beslutet före jul, och det är redan genomfört.

Det är också därför som vi i budgeten talade om att vi skulle göra en satsning på klimatrelaterad forskning och utveckling. Det var därför vi lade fram pengar för klimatinvesteringarna, precis på det sätt som ni hade förberett i den budget ni lämnade efter er.

Inga pengar har tagits bort, Kent Persson, inte en krona, inte ett öre. Det är en myt som ständigt upprepas. Vi ger i stället besked om att den klimatmiljard som alliansen har talat om i sitt valmanifest också ska levereras under valperioden.

När det gäller stimulansen till privatpersoner att byta till miljöbil ska vi självklart leverera det. Om du är så oroad för alliansens olika uppfattningar på den punkten kan jag lugna dig med att finansministern och jag så småningom kommer att kunna leverera mycket lugnande besked till både dig och andra. Oenighet är över huvud taget inte problemet. Vi ska självklart se till att få fram bra förslag som är tillräckligt effektiva för både konsumenterna, miljön och biltillverkningen framöver. Det ska vara fasta spelregler också framöver.

Det är lite modigt av en vänsterpartist som förhandlade fram den förra regeringens klimatproposition att göra åtgärder till en huvudfråga. Skillnaden mellan det som vi redan har levererat efter bara några månader och den proposition som levererades när den förra regeringen satt på sitt tolfte år är att det i den propositionen inte finns en åtgärd som riksdagen skulle besluta om. Det fanns inte en åtgärd som man föreslog att riksdagen skulle besluta om. Det enda man levererade var en bedömning av ett mål som regeringen gjorde. Vad ger det för möjligheter att samla hela landet och nå tillräckligt långt?

Jag skulle själv ligga lite lågt om jag inte hade en bättre historia.

Den stora frågan är ju att vi inte kan lösa detta i Sverige. Vi ska göra allt det som vi ska göra, men det kommer inte att räcka. Den stora frågan är ju att lyckas få EU att fortsätta det ledarskap man redan har när det gäller klimatfrågorna. Där vill ni ju inte ens vara med och driva på.

Framöver gäller det att se till att vi har framgångsrika diskussioner med USA och andra delar av världen där utsläppen ökar för fullt i växande ekonomier. Det är först då vi kan lösa klimatproblemen.

Anf. 4 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Jag noterar att det finns ett åtgärds paket i de budgetar som har varit. Det borde ministern känna till vid det här laget. Den budget som ni har lagt fram med energisparåtgärder och effektiviseringar bygger ju på den tidigare budgeten. Det är ingen nyhet. Det är ju den budget som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har jobbat fram och det är en fortsättning på det programmet. Men vad hän-

der efteråt? Klimp:en och satsningarna på den delen är borta. Vi vet att det har varit ett viktigt och många gånger avgörande investeringsbidrag för kommuner att ställa om energianvändningen i fastigheterna. Det har varit väldigt viktigt och det har varit en väldigt bra åtgärd.

Man pratar om miljöbilspremien. Jag kan konstatera att det finns fyra partier i alliansen och det finns minst fyra förslag på utformningen. Vi får se var ni landar.

Om man tittar på de konkreta förslagen ser man att det bara är två förslag som ni har lagt fram inför valet. Den stora PR-grejen inför valet var ju miljöpremierna som inte ens finns med i budgeten för 2007. Om den kommer 2008 eller 2009 får vi se. Frågan är om det är en bra satsning. Vore det inte klokare att hårt driva frågan om en ökad andel etanol i bensinen, från 5 % till 10 %, och driva frågan hårt inom EU? Det får bättre effekt på minskningen av utsläppen av koldioxid.

Åtgärderna och satsningarna på det som finns i landet är givetvis väldigt viktiga. Vad ni nu gör i regeringen är att tillsätta nya utredningar – tre utredningar eller parlamentariska grupper. Vi kommer givetvis att vara med i det arbetet och vi kommer att bidra med våra förslag som vi delvis presenterade i vår budgetproposition och i förslaget till energiomställning. Ministern kan läsa det. Det finns en del förslag.

Vi är ju inte utan förslag i Sverige. Det gror oerhört på våra universitet, inte minst uppe i Umeå och nere i Lund. Varför inte ta fasta på vad LRF säger om energi från åker och skog? Man talar om 30 nya terawattimmar och 25 000 nya jobb. Det finns en hel del. Det här är ju inga nyheter. Det borde vår miljöminister, som ju tillhör Centerpartiet, väl känna till.

Jag hoppas att vi kan få se lite genomslag för den gröna delen av Centerpartiet i regeringen, annars tror jag att detta kommer att få en ände med förskräckelse.

Anf. 5 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Det är alldeles självklart även för Kent Persson, hoppas jag, att klimatfrågan sannerligen inte är något som gäller PR. Det krävs långt mer.

Det krävs också långt mer än det som hittills har gjorts. Det kanske hade varit enklare ur Kent Perssons och många andras perspektiv om det hade gått att få fram de förslag som du så värtaligt talar om när ni själva samarbetade med en regering som faktiskt lade fram en proposition som inte innehöll en enda åtgärd när det gäller klimatet. Det är det som är så förvånande. Jag hade inte vågat göra det. Det var en klimatproposition utan en enda åtgärd när det gäller klimatet. Redan efter några månader har vi hunnit mycket längre.

Men vad som behövs är inte att vi hittar alla sätt att angripa varandra i riksdagen. Vad vi behöver är i stället ett samarbete långt ut i samhället och i politiken för att se till att mobilisera hela samhället för de förändringar som nu kommer att behöva göras.

Det är därför som vi bjuder in näringslivet och säger att detta nu är en gemensam fråga i samhället, vilket innebär att vi behöver utveckla ny teknik, att vi ska exportera, att vi ska vinna nya marknader ute i världen och att vi ska ställa om här hemma så att vi inför en värld som verkligen kommer att behöva lösningar också kan visa exempel här hemma. Det är

därför som vi nu inleder detta arbete. Vi kommer till exempel att göra det under statsministerns ledning i Kommissionen för hållbar utveckling. Det är sannerligen inte att tillsätta nya utredningar. Det är att se till att vi når långt mycket längre ut i samhället och gör mycket av det som redan borde ha gjorts.

När det gäller politiken är det också dags för partierna i opposition att inse att detta är en fråga som kräver långt mer av oss än i vanliga fall. Hur kan vi då, i stället för att bara skylla på varandra, skapa samarbetsytter och se till att tillräckligt mycket händer också i fortsättningen?

Och internationellt måste vi göra de stora insatserna, inte minst inom EU. Det är klart att det då är besvärande om man inte ens vill vara med. Det gäller när vi sitter vid bordet till exempel i Nairobi och ser engagemanget hos de andra miljöministrarna i EU, ser hur EU tar ledningen i det globala samarbetet och ser vad vi behöver göra framöver för att också USA ska ta den chans som det innebär att vara med i fråga om teknikfront och miljöutveckling. Och jag hoppas att vi den vägen ska kunna få en verklig dialog med länder som Indien, Kina och andra där ekonomierna nu växer oerhört snabbt och där det är nödvändigt för världens klimatframtid att vi lyckas med förändringarna. Det är de avgörande frågorna.

Då ska vi göra det som vi behöver göra här hemma. Det är därför som vi redan har tagit initiativ, och det är därför som vi också i närtid ska se till att genomföra effektiva program när det gäller energisparande i industrin och se till att få i gång de åtgärder som redan borde ha vidtagits när det gäller energisparande i bostadssektorn. Och vi ska självklart se till att lägga fram ett förslag som stimulerar privatpersoner att byta till miljöbil. På den punkten är jag inte ett dugg orolig över att vi inte ska kunna lägga fram ett bra förslag, ett för konsumenter och miljö effektivt förslag, ett förslag där jag och finansministern självklart kommer att ha en gemensam lösning. Vi måste se till att det inte bara är lönsamt att köpa bilen. Det ska också vara lönsamt att köra den. Därför ska vi också se till att ändra spelreglerna och se över miljöklassningen när det gäller drivmedlen. Mycket kunde ha gjorts långt tidigare. När det inte har blivit gjort ser vi till att det nu blir gjort, och jag välkomnar ett samarbete om det framöver.

Anf. 6 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Givetvis behöver vi överstatliga beslut om våra kommande miljömål. Och vi från Vänsterpartiet kommer också att vara med i det arbetet. Vi finns ju med i EU-parlamentet. Och så länge vi är medlemmar kommer vi också att arbeta aktivt där. Det har vi gjort tidigare, och det kommer vi att fortsätta med, så det är inga konstigheter. Det är bara gammal retorik att säga att vi, bara därför att vi har varit kritiska mot EU, inte kan vara med och försöka påverka detta i rätt riktning. Självklart ska vi samarbeta. Det är inte tu tal om det. Det är ju därför som vi är så engagerade i dessa frågor.

Men det blir lite märkligt här, att vi på något sätt ska börja om från början igen med att tillsätta parlamentariska utredningar och expertråd. Det är som om det inte finns förslag redan i dag. Energisparrådgivarna har ju lagt fram en rapport om att det ska vara mer verkstad, där man är ganska kritisk. Och självklart faller detta tillbaka på tidigare regeringar och deras politik, men därmed inte sagt att vi borde gå snabbare fram.

Tittar man på alliansens budgetförslag och valplattform som man gick fram med så fanns miljön inte med över huvud taget om man ska vara riktigt ärlig. Det var först i och med att Sternrapporten kom och man fick se att miljön faktiskt hade ett pris som man vaknade till lite grann och började tala om att tillsätta nya arbetsgrupper, expertgrupper och så vidare. Det är ju sanningen. Sanningen är att det är väldigt mycket ord och väldigt lite verkstad. Det finns förslag. Och detta handlar om tid, så att vi inte gör samma misstag som på 80-talet då hela utvecklingen inom vindkraften tog fart här i Sverige och vi var världsledande. Men i dag är det borta, och det har försvunnit till Danmark.

Anf. 7 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Problemet, Kent Persson, är att det inte räcker med retorik i opposition heller. Den där retoriken om att vi inte drev frågorna före regeringskiftet kan ni lägga åt sidan. Det var en av huvudfrågorna i valplattformen, och det som fanns i valplattformen ska genomföras. Det är självklart.

Vindkraften är ett exempel. Det bakslag som Kent Persson med rätta beskriver hade kunnat förhindras om man hade gjort något tidigare. Därför handlar det inte om att vi nu börjar om från början. Sanningen är ju att vi gör det som redan borde ha gjorts. Och redan på några månader har vi levererat det som den förra regeringen borde ha klarat under sina tolv år och som oppositionen borde ha varit med och samarbetat om under de åtta år man hade på sig med den förra regeringen. Nu är inte Kent Persson den enda som beklagar hur lite som har gjorts. Men då tänker jag att det måste vara ett fruktansvärt dåligt samvete som skaver i fråga om det dåliga arv som man lämnar efter sig när nu plötsligt allt rasar ihop på några månader. Lämnade ni verkligen ett sådant korthus efter er också när det gäller klimatpolitiken?

När det gäller EU kan jag lova att man inte kan driva krav där om man inte också vill vara med. Då lyssnar ingen. Vi arbetar nu där för att sätta tydliga mål när det gäller att minska användningen av fossil energi. Vi vill införa regler för maximala utsläpp för nyutvecklade fordon i EU. Det är klart att om vi lyckas göra det inte bara för nio miljoner svenskar utan för över 400 miljoner européer så påverkar det klimatet oerhört mycket mer. Vi vill utveckla systemet med handelsrätter som kan minska utsläppen i Europa. Det är klart att det betyder mycket mer än att vi bara gör det i Sverige. Men de andra lyssnar bara på oss om vi också vill vara med och utnyttja verktyget fullt ut. Och det är där som jag tror att det också är viktigt att tänka om här hemma i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2006/07:199 om spelandets negativa verkningar

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Siv Holma har frågat mig vad jag avser att göra för att förbättra ålderskontrollen när det gäller tillgång till olika spel och hur jag

vill ta itu med problemen kring och i Casino Cosmopols verksamheter. Hon har också frågat mig om jag är beredd att vidta åtgärder för att begränsa AB Svenska Spels och ATG:s spelreklam och om jag är beredd att verka för att en mycket större andel av Svenska Spels vinster går till forskning och behandling.

Regeringens ambition är att bedriva en ansvarsfull spelpolitik. Jag avser att lägga stor vikt vid de spelberoendes situation när framtidens spel- och lotteripolitik utformas. I januari 2006 presenterade Lotteriutredningen sitt slutbetänkande. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Det är givetvis viktigt att åldersgränserna följs. Svenska Spel är en egen juridisk person och sköter sin verksamhet självständigt. Jag har fullt förtroende för att bolagets styrelse och verkställande ledning ser till att ålderskontrollen hanteras på ett ansvarsfullt sätt.

Vad gäller Casino Cosmopols verksamheter så kan jag nämna att Kasinoutvärderingen överlämnade sitt betänkande i juni förra året. Utredningen hade i uppdrag att kartlägga förekomsten av sociala eller hälsomässiga skadeverkningar och brottslighet i samband med den internationella kasinoverksamhet som bedrivs i Göteborg, Malmö, Stockholm och Sundsvall.

Enligt utredningen så kan etableringen av kasinona i sig knappast ha ökat spelberoendeproblemen. Utredningens tolkning av preliminära forskningsresultat visar inga direkta eller tydliga samband mellan kasinotableringen och spelberoendeproblem på kasinoorterna.

Utredningen anför dessutom att tillkomsten av de internationella kasinona endast haft en marginell inverkan på omfattningen av det illegala spelet. Enligt polisen finns det inte något stöd för uppfattningen att kasinona skulle vara speciellt brottsutsatta. Registreringen av besökarna och kameraövervakningen fungerar som en brottsämmande faktor.

Jag delar emellertid interpellantens oro över att kasinona kan bidra till ökat spelberoende. Den nyligen utkomna forskningsrapporten från Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning vid Stockholms universitet visar också att det skett en ökning av andelen spelberoendeproblem i Malmö. Det är därför angeläget att Svenska Spel fortlöpande utvecklar och utvärderar sina spelansvarsåtgärder.

När det gäller frågan om begränsning av AB Svenska Spels och ATG:s spelreklam samt frågan om hur mycket av Svenska Spels vinster som ska gå till forskning och behandling så ingår dessa frågor i den pågående beredningen inom Regeringskansliet.

Anf. 9 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Jag får börja med att tacka för svaret på interpellationen. Därefter måste jag, tyvärr, konstatera att svaren på mina konkreta frågor måste betecknas som icke-svar.

Jag har noterat att finansministern uttalar att det är regeringens ambition att bedriva en ansvarsfull spelpolitik där stor vikt ska läggas vid de spelberoendes situation när framtidens spel- och lotteripolitik utformas.

De här frågorna har utretts sedan år 2004. För ett år sedan, i januari 2006, presenterade Lotteriutredningen sitt resultat. Ministern anger att utredningens förslag för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Kan ministern ange en tidpunkt för när förslag om en ansvarsfull spel- och lotteripolitik kommer till riksdagen?

Herr talman! Det hade varit bra om ministern hade kunnat uttala sig för bättre ålderskontroller. Jag frågade vad ministern avser att göra för att förbättra ålderskontrollen när det gäller tillgång till olika spel. För finansministern verkar åldersgränser inte vara något problem bortsett från att han kallt konstaterar att de ska hållas. Vidare säger han att Svenska Spel är en egen juridisk person och att han har fullt förtroende för att dess styrelse och verkställande ledning hanterar åldersgränserna på ett ansvarsfullt sätt. Problemen med åldersgränserna och med att dessa inte hålls kan väl ändå inte ha undgått finansministern?

Delar ministern min och Vänsterpartiets uppfattning att barn och unga bör skyddas så långt det är möjligt från att utsättas för risken att bli spelberoende? Och delar ministern vår uppfattning att det bör införas en åldersgräns för köp av lotter och för *alla* spel som innebär insatser med pengar?

En av mina frågor gällde vad ministern avser att göra för att förbättra ålderskontrollen. Delar ministern min och Vänsterpartiets uppfattning att det krävs en skärpning av kontrollen av åldersgränserna och att i de fall ombuden i ATG och Svenska Spel bryter mot reglerna deras tillstånd ska kunna dras in?

Herr talman! När det gäller min fråga om problemen kring Casino Cosmopols verksamhet stöder sig ministern på Kasinoutvärderingen där det framgår dels att det inte finns några tydliga samband mellan kasinotablering och spelberoende på kasinoorterna, dels att kasinona haft endast marginell inverkan på omfattningen av det illegala spelet. Enligt ministern bekräftar även polisen att kasinona inte är speciellt brottsutsatta.

Herr talman! Jag vill belysa frågan om samband mellan kasinotablering och spelberoende. Enligt en forskningsrapport från Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning vid Stockholms universitet av Lars Westfelt, *Statliga kasinon i Sundsvall och Malmö*, ökade antalet spelberoende i Malmö från 2 000 till 4 000 på tre år efter etableringen. Det finns flera olika aspekter att väga in i ökningen. Men det går inte att bortförklara ökningen med att kasinot bara haft marginell betydelse.

Delar ministern min uppfattning att etablerandet av kasinot haft stor del i fördubblingen av antalet spelberoende i Malmö?

Herr talman! När det gäller påståendet om att det saknas tydliga kopplingar mellan kasinon och brottslighet återkommer jag till den punkten i mitt nästa inlägg.

Anf. 10 LARS WEGENDAL (s):

Herr talman! Först vill jag naturligtvis tacka interpellanten för att interpellationen framställdes men också ministern för det svar som är levererat. Men jag tycker att svaret faktiskt är ganska begränsat till sin utformning. Det kan naturligtvis ha sin förklaring.

Det kan bero på att det är finansministern som avlämnar svaret. Jag tycker att det är lite märkligt att inte socialministern så att säga är involverad i svaret. Jag tycker också att det är lite märkligt att det när jag ställer frågor till regeringen till exempel om främjandeförbudet i dagens lagstiftning är finansministern som svarar, inte justitieministern.

När det gäller ålderskontrollen tycker jag nog att ministrarnas svar är ganska torftigt. Visst är det så att staten som ägare av ett bolag kan ställa, och ställer, krav på bolaget vad gäller till exempel spelansvar. Det är egentligen endast av sociala skyddshänsyn som vi kan hävda den reglerade spelmarknaden; så är det. Det är liksom själva poängen med en statligt reglerad marknad.

När jag är ute internationellt och pratar om spelpolitik är det en sak som man verkligen slås av, nämligen av det fantastiskt goda rykte som Svenska Spel har när det gäller spelansvarsfrågor och hur Svenska Spel tillsammans med ytterligare något statligt bolag internationellt också leder den här utvecklingen i världen. Men även nationellt bedriver man tillsammans med övriga legala aktörer på marknaden ett mycket framgångsrikt spelansvarsarbete.

Det som jag tycker är det stora problemet både med svaret och med den här marknaden är att det finns ett antal andra aktörer som penetrerar marknaden och som inte reglerar den, det vill säga Internetspelsbolagen. Varken av interpellanten eller av ministern i dennes svar nämns något om dem. Det är ofta deras aktiviteter som styr omfattningen av de legala aktörernas marknadsföringsinsatser.

Inte heller nämns någonting om vinståterbetalningen och dess storlek. Också det har enorm betydelse när det gäller omsättningen på spel och viljan till återspel så att säga och därmed också när det gäller de negativa verkningarna för spelaren.

Inte någonting nämns om spelens utformning, om hur de legala aktörerna frivilligt begränsar just spelens utformning på ett sådant sätt att man inte maximerar vinsten på de olika spelen. Typexemplet är Jack Vegas-automaterna men också den välfyllda papperskorg där lysande idéer om spel ligger – lysande idéer i ett företagsekonomiskt perspektiv men som blivit kasserade just därför att det är högriskspel. Inte kan man nå motsvarande resultat på en marknad där spelföretagens vinster hamnar i privata fickor och där själva poängen är att maximera vinsten, eller hur, ministern?

Inte någonting nämns om de 3 000 illegala spelautomater som fortfarande finns runt om i vårt land. År efter år bedriver polisen en ojämn kamp för att få bort dessa från spellokaler där ägarna lockas med löften om stora pengar.

Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Det är naturligtvis bra att vi får den här diskussionen där både Siv Holma och Lars Wegendal har viktiga inlägg.

Men låt oss ändå här konstatera att vi nu å ena sidan haft en period av ett långt socialdemokratiskt regeringsinnehav, en lång period då Vänsterpartiet har haft ett stort inflytande över politiken. Då känns det lite märkligt när Siv Holma i stort sett ger beskrivningen att vi inte har någon kontroll över spelpolitiken, att vi inte har någon kontroll över att man upprätthåller ålderskontrollen och att det finns uppenbara grova brister på spelsidan med ett stigande antal spelberoende. Å andra sidan berättar Lars Wegendal att han när han är ute i världen erfar att Svenska Spel har ett fantastiskt rykte – de leder utvecklingen.

Å ena sidan säger Siv Holma att jag inte är trovärdig när jag säger att vi ska uppmuntra Svenska Spel att förstärka sitt arbete på det här områ-

det. Å andra sidan säger Lars Wegendal att just Svenska Spel som jag hänvisar till har ett fantastiskt rykte därför att de leder utvecklingen och runtom i världen anses vara ledande på detta område.

Det blir lite haltande. Har vi ett stort problem? Vilket ansvar har i så fall vänsterpartierna? Om vi inte har ett stort problem utan har kunnat hantera det här och vi då säger att Svenska Spels arbete bör förstärkas, är det då trovärdigt därför att Lars Wegendal säger att de är fantastiska och kunniga? Eller är det torftigt och tomt som Siv Holma beskriver när jag hänvisar till detta?

Låt mig ta också detta med Malmö. Vad Kasinoutredningen visar är att kasinoverksamheten har en marginell inverkan. Det är till och med så att det möjligen kan finnas en viss positiv effekt därför att man har kanaliserat tidigare illegalt spel dit. Så har vi en ökning på Malmöområdet. Som jag påpekade kan det sammanhånga med andra saker. Vi vet att det är ett storstadsområde. Det är många yngre män som deltar i den här verksamheten. Det kan vara andra faktorer som förklarar det, det kan vi inte utesluta. Det är därför vi säger att det är viktigt att fortlöpande utveckla arbetet på det här området.

Vi vill ta ett stort ansvar för att vi ska ha en ansvarsfull spelpolitik, och den ska naturligtvis bygga på de skyddshänseenden som vi har. Spel är en mycket speciell verksamhet. Jag kan säga att mitt eget personliga förhållningssätt är att jag är utomordentligt skeptisk till spelande. Om man skulle hantera andra sorters pengar på det sättet och visste att huvuddelen av de pengar människor satsar gav förluster, då skulle vi ju inte tillåta en sådan verksamhet. Men å andra sidan är spelet ett förhållandevis harmlöst nöje som människor kan ha trivsel av.

Mellan att det är ett harmlöst nöje och att det kan leda till ett missbruk måste vi alltid hitta en spelpolitik som bygger på en avvägning där skyddshänseendena har en stor roll. Det är precis som Lars Wegendal påpekar, att den svenska spelpolitikens förenlighet med EU-reglerna bygger på att vi har en tung betoning av de sociala skyddshänseendena.

Vi kan konstatera att det finns anledning att göra en översyn. Den lotteriutredning som nämns här begärde att få en förlängd tid för att kunna slutföra sitt uppdrag, men det fick den inte av den tidigare majoriteten. Följaktligen är inte utredningsarbetet slutfört. Vi behöver göra en översyn, titta på olika alternativ, väga av de olika hänsynstagandena och återkomma med en aktiv spelpolitik den kommande tiden.

Anf. 12 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Finansministern vill göra ett stort nummer av vänsterpartierna som har olika uppfattningar om spelpolitiken. De har funnits innan den nya regeringen tillträdde, så det är ingen hemlighet. Man ska inte kasta sten i glashus. Jag vet att det finns en spänning även inom alliansregeringen. Det viktigaste är att föra fram det vi tycker är viktigt från våra utgångspunkter.

Jag lovade att jag skulle ta upp kopplingen mellan kasino och brottslighet. I Expressen säger Tommy Kangasvieri, chef för finanspolisen vid Rikskriminalpolisen, den 18 januari att kasinot är ett naturligt led i kriminellas konsumtion och att det i den kriminella kulturen ingår att ”flasha” på kasinon. Lotteriinspektionen har vid flera tillfällen rapporterat upptäckter av rödfärgade, tvättade och förfalskade sedlar på Casino

Cosmopol i Stockholm och i Malmö. Rödfärgen kommer från färgbomber i värdetransportboxar och bankautomater. Från Casino Cosmopol i Göteborg har elva anmälningar gjorts för november 2006. Motsvarande rapporteringssiffra från Cosmopol i Stockholm är två.

Vad tror finansministern att orsaken är till att Kasinoutvärderingen inte beaktat dessa uppgifter som Lotteriinspektionen rapporterat in?

Herr talman! En annan aspekt på problematiken är de särskilda arrangemang som erbjuds de så kallade stamkunderna eller storspelarna. Svenska Spels vd Jesper Kärrbrink uttalar sig i Expressen den 10 januari i år och säger att spelare kan bjudas på såväl taxiresor som hotellnätter.

Anser ministern att de nämnda arrangemangen är förenliga med en ansvarsfull spelpolitik och att man därmed visar hänsyn till de spelberoendes situation?

Herr talman! Mina avslutande frågor handlade om att dels agera för att begränsa spelreklam, dels att se till att en större andel av spelvinsterna riktas till forskning och behandling. Dessa frågor besvarar ministern med att de för närvarande bereds i Regeringskansliet.

Då är min fråga: Kan ministern ange när dessa frågor är färdigberedda och när förslagen kommer till riksdagen?

Anf. 13 LARS WEGENDAL (s):

Herr talman! Lagstiftningen kring spelpolitik och spelande är kristallklar. Vi har förbudslagstiftning. Allt spel är förbjudet utom det som vi tillåter. Så fungerar lagstiftningen. Det är en självklarhet att vi ser på spel som en riskmiljö, naturligtvis.

Finansministern tar upp det här med vänsterpartierna. Det är lite löjeväckande, måste jag ändå säga. Det är högerpartiet Moderaterna som har stått ensamma helt och hållet. Jag har haft debatter där Moderaterna har pläderat för att släppa marknaden helt fri. Så har det varit, så var det för inte så många år sedan. Sedan kom man på att man inte kan komma någonvarmt med det, och då hoppade man över till samma fälla som Folkpartiet har gjort, det vill säga att ha licensmarknad i stället. Jag tror att det är ni två som för de övriga borgerliga partierna framför er. Jag blir bekymrad över när Mats Odell två dagar efter det att han har blivit minister kommer och säger: Nu har vi bytt fot inom Kristdemokraterna.

Centern har än så länge inte sagt någonting. Mitt hopp står till Centern. Vi socialdemokrater har i alla lägen haft ett gott samarbete med både Centerpartiet och Kristdemokraterna när det gäller spel- och lotteri-frågor.

Jag hoppas att ministern, för de spelberoendes skull, ser till att hålla omsättningarna nere, att hålla vinståterbetalningen nere så att omsättningen inte springer i väg, för det genererar spelberoende. Det är där vi skiljer oss från de bolag som ligger ute på nätet i dag och producerar spelberoende.

Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Lars Wegendal menar att alliansregeringen är löjeväckande. Jag antar att den är löjeväckande därför att den på 100 dagar inte har löst alla de problem som ett mycket långt socialdemokratiskt regeringsinnehav har gett upphov till. Det blir väldigt märkligt när representanter för ett parti som tidigare ingått i regeringsunderlaget hävdar att vi

har stora och allvarliga problem på ett område som vi har haft ansvar för i 100 dagar.

Vi har haft en serie utredningar om spelområdet. Om alla problem var så enkla att lösa, om det var så enkelt att upprätthålla de skyddsåtgärder som vi alla vill ska ligga till grund för spelpolitiken, till exempel ålderskontrollen – vi vet att Svenska Spel upprätthåller ålderskontroll och liknande – varför är de inte lösta? Varför ska jag avkrävas svar efter 100 dagar då inte ens en beredning får förekomma därför att problemen är så akuta och allvarliga, när man har haft en så lång tid på sig att lösa dessa?

Jag håller väldigt starkt med Lars Wegendal när han sätter sitt hopp till Centern och Kristdemokraterna. Jag är dock också hoppfull om att Folkpartiet och Moderaterna tillsammans i en allians kan få fram en mycket bra och kraftfull spelpolitik, som gör att vi klarar av att hantera de här frågorna.

När det gäller kasinon och brottslighet ska jag inte raljera, men det är klart att brottslingar går på kasino. De går också på Konsum. Det är inte självklart att det faktum att människor som begår brott har ett visst konsumtionsmönster gör att en viss verksamhet är suspekt. Det är inte tillräckligt. Man måste visa att de som driver den verksamheten har någon typ av brister i sin verksamhet. Då kan man hänvisa till Svenska Spel. Men som jag uppfattar det är Svenska Spel väldigt tydliga med att alkohol inte får förekomma i marknadsföringen av kasinoverksamheten. De är tydliga med att de normalt sett inte erbjuder några taxiresor. Det ska i sådana fall handla om något undantag, om en person som har glömt sin legitimation eller något liknande.

Jag kan inte överpröva Svenska Spels verksamhet. Det är inte så en minister och ett departement fungerar. De har ett eget ansvar. De försöker ta det ansvaret, och vi försöker understryka för dem vikten av att de uppfyller de krav som ligger till grund för att vi ska få ha en reglerad spelmarknad och upprätthålla den spelpolitik vi har. Jag är övertygad om att de tar de här frågorna på mycket stort allvar.

Vi som departement och jag som minister kan inte lita till uppgifter som finns i en kvällstidning. Det är naturligtvis så att Expressen alltid anstränger sig att belägga sina källor och vara noggrann. Det är också tydligt att Svenska Spel har en helt annan bild av förloppen än vad Expressen har.

Jag kan inte som ansvarig minister säga att det här företaget, med den styrelse och den inriktning som det har och med den kontroll Lotteriinspektionen utför, har begått misstag. Vi ska naturligtvis följa detta noggrant. Jag är övertygad om att Svenska Spel inser att detta är en viktig fråga, och vi vill att de fortlöpande utvecklar arbetet. Men det är inte så att detta är en avgrundsdjup katastrof.

Vi kan inte samtidigt ha Lars Wegendals uppfattning att Svenska Spel är världsledande och utför ett fantastiskt arbete och samtidigt säga att ingenting fungerar. Sanningen ligger nog någonstans mittemellan. Det är kanske utifrån ett sådant pragmatiskt förhållningssätt, där vi inser att det handlar om avvägningar, som vi kan bygga en spelpolitik framöver. Det ska varken handla om att allt ska avregleras eller att allt ska regleras, utan om att vi ska ha en bra spelpolitik där vi väger av olika intressen.

Anf. 15 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Om jag vore finansminister och hade hand om spelfrågor skulle jag komplettera Kasinoutvärderingen med just dessa frågor. Nu exemplifierade jag dem med uppgifter som fanns i massmedierna, men jag skulle vilja rekommendera finansministern att lyssna mycket noga på Spelberoendes riksförbund. Många av de utgångspunkter som jag och Vänsterpartiet har utgår just från de aspekterna. De spelberoende möts ännu inte av samma respekt som andra som är beroende av till exempel alkohol, droger eller läkemedel. Jag tycker att det lyssnas alldeles för lite på de spelberoendes röst.

Jag har också en känsla av att Finansdepartementet ser till inkomster och allt vad man kan göra med pengarna. Naturligtvis har man väl goda ambitioner att ha någon form av social spel- och lotteripolitik, men jag har samma invändningar som Lars Wegedal. Jag tycker att frågorna borde ligga på Socialdepartementet eftersom det handlar om sociala konsekvenser. Det skulle också innebära att det skulle vara en garant för att de sociala konsekvenserna kom i första rummet.

Nu har jag varit hård i min kritik av organiseringen. Den fanns även på den gamla regeringens tid, och visserligen var vi med i regeringsunderlaget, men alla frågor var vi inte överens i, det vet Anders Borg också. Det här var en sådan fråga.

Jag upplever att Vänsterpartiet ligger närmare till exempel Kristdemokraterna och Centerpartiet i dessa frågor.

Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Det är naturligtvis så att kontrollen i spelfrågorna är komplicerad, det vet vi. Jag skulle kunna citera Bosse Ringholm när han utvecklade sina tankar om de svårigheter som finns med att upprätthålla kontrollen i spelfrågorna och polisens intresse för frågorna.

Alla regeringar försöker föra arbetet framåt. Det är klart att vi ska lyssna på de spelberoende, men vi ska också väga av andra intressen som finns i frågan.

Siv Holma säger att Finansdepartementet sannolikt har ett fiskalt intresse. För bara någon dag sedan anklagade Svenskt Näringslivs vd mig indirekt för att vara socialist av den anledningen att jag anser att man ska hålla inkomster och utgifter under kontroll. Jag vidgår gärna, inte att jag är socialist för till skillnad från Siv Holma är jag inte det, att Finansdepartementet har ett starkt fiskalt intresse. Vi kan inte ha låga skattesatser om vi inte har breda skattebaser. Vi kan inte ha bra skatteintäkter och ett väl fungerande skattesystem om vi inte upprätthåller en god kontroll som ger oss intäkter. Vi kan inte klara vare sig låga skatter eller god välfärd om vi inte värnar våra intäkter. Det tycker jag naturligtvis är oerhört viktigt.

Det är nog ingen slump att spelfrågorna har legat på Finansdepartementet – jag höll på att säga sedan Hedenhös tid – sedan väldigt lång tid tillbaka. Det är en viktig del i hanteringen av hela den samlade politiken att vi upprätthåller detta.

Samtidigt är det centralt att understryka att vi inte driver en spelpolitik för inkomster; vi driver en spelpolitik som bland annat är byggd på sociala hänseenden. Det är kärnan i den svenska spelpolitiken, och det ska vi naturligtvis upprätthålla.

Jag är djupt övertygad om att jag själv och det parti som jag företräder ligger väsentligt närmare både Centerpartiet och Kristdemokraterna än vad Siv Holma gör, inte bara i spel frågan utan i många frågor. Men jag välkomnar naturligtvis att vi har haft denna diskussion för det är svåra och viktiga frågor där vi har ett gemensamt intresse i att värna en god svensk spelpolitik.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2006/07:39 och 40 till miljö- och jordbruksutskottet
2006/07:43 till utbildningsutskottet

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.56 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

7 § Statsministerns frågestund

Anf. 17 ANDRE VICE TALMANNEN:
Klockan är nu 14, och vi börjar statsministerns frågestund.

Skattesänkning för ålderspensionärerna

Anf. 18 BRITT BOHLIN OLSSON (s):

Fru talman! Just precis denna dag tror jag man kan påstå är en väldigt stor dag för svensk borgerlighet. Det är nog den här dagen som man hoppas att minnet av de erbarmliga hundra första dagarna ska förklinga och suddas ut.

Brutaliteten mot de arbetslösa, chockhöjda avgifter för arbetstagare och bilister och inte minst statsministerns eget tillkortakommande vid regeringsbildningen ska falla i barmhärtighetens glömska tack vare den inkomstskattesänkning som just precis denna dag kommer att synas i plånboken för en del.

I partiledardebatten förra veckan raljerade statsministern om att svenska folket nog självt kunde förstå sina egna bankomatkvitton. Det tror jag alldeles säkert. Jag tror därtill att väldigt många kommer att förstå att de inte tillhör den lyckliga skara som får några hundralappar extra. Därför har jag nu egentligen bara en endaste fråga. Hur stor inkomstskattesänkning får landets ålderspensionärer just precis i dag?

Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Det är väl känt att vi sänker skatten på förvärvsarbete och att det är det som många i svenska folket kommer att upptäcka i dag. När det gäller mitt sätt att beskriva detta med ett bankomatkvitto handlade det ju om att ställa i fråga framför allt de fackliga organisationer som ju ganska oblygt har beskrivit det som att det inte ens kommer att bli någon förbättring för dem som arbetar. Det skulle i princip vara likvärdigt med det som a-kassans finansiering skulle innebära i form av ökade utgifter. Det tycker jag är ett ganska fräckt och lite modigt påstående när vi talar om inkomstförstärkningar som motsvarar ett avtalsutfall på nära 4 % löneökning.

För landets äldre sänks boendeskatterna. Vi har också från årsskiftet höjt de kommunala bostadstilläggen. Det är också tydligt att gruppen äldre, som ju har mycket av sin välfärd finansierad genom att dagens generation i arbetsför ålder faktiskt arbetar, har mycket att vinna på att de som kan och vill arbeta också får jobb, vilket ju är syftet med den förda politiken.

Anf. 20 BRITT BOHLIN OLSSON (s):

Fru talman! Det kom liksom ett valtal till där. Men jag skulle nog ändå vilja dra den slutsatsen att detta bara kan tolkas på ett sätt: Landets ålderspensionärer får i dag absolut ingenting.

Då vill jag gärna tala om för statsministern att det finns väldigt många pensionärer som upplever sig vara rent ut sagt diskriminerade en dag som denna när de får bidra med en högre skatt än vad löntagarna får göra. Frågan är ju då, om vi nu har ett så gott ekonomiskt utrymme att vi kan unna oss dessa inkomstskattesänkningar: Varför ska landets ålderspensionärer, två miljoner människor som har jobbat ett långt liv och sannerligen bidragit till vårt välstånd, undantas? Statsministern har kanske ett bra förslag. Vilket yrkesliv ska en 76-årig före detta byggnadsarbetare eller en människa som har jobbat i vården eller städat hela sitt liv gå ut i för att ha råd att höja sin ekonomiska status, kanske för att kunna bibehålla bilresorna till barnbarnen eller så i fortsättningen?

Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Det är väl ändå lite ovanligt att en ledande socialdemokrat ropar på mer av skattesänkningar för grupper som vi möjligen inte hade med just när det gäller jobbavdraget. Jag vet inte om det fanns några sådana förslag i den socialdemokratiska ekonomiska motionen, som väcktes i höstas.

Vi har, precis som jag påpekade, sänkt boendeskatter för dem som bor i hyresrätt, för dem som bor i bostadsrättsförening och för dem som äger sin egen fastighet. Det är klart att många äldre på det sättet kommer att se en lättnad. Och vi har varit tydliga med att detta är en politik för jobb. Det är en politik för välfärd. Det är en politik för möjligheter att få bättre stöd i äldreomsorg, bättre stöd i den svenska sjukvården och bättre villkor som följer av att den svenska välfärden får sina resurser. Det är bra för alla men särskilt bra för de äldre i Sverige.

Kollektivavtalen

Anf. 22 LARS OHLY (v):

Fru talman! Statsministern leder ett parti som brukar kalla sig för de nya moderaterna. Ibland använder man beteckningen ”det nya arbetarpartiet”.

Gunilla Carlsson, vice ordförande i Moderaterna och nu biståndsminister, sade på Moderaternas stämma att hon älskar kollektivavtal. Och även statsministern har ju uttryckt sin förtjusning över kollektivavtal och den så kallade svenska modellen.

Nu hotas kollektivavtalen på bred front genom att privata arbetsgivare vägrar att teckna avtal. Men det gäller också inom den offentliga sektorn, där privata vårdgivare och andra vägrar att underteckna avtal och reglera förhållanden på arbetsmarknaden. Vi har också de så kallade Plymouthbröderna i Jönköpings län. På område efter område attackeras kollektivavtalen.

Då är det väldigt viktigt att Sverige vinner det mål som just nu finns i EG-domstolen som handlar om rätten för fackliga organisationer att vidta stridsåtgärder.

Är det statsministerns mening att det är viktigt att Sverige vinner detta mål?

Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Eftersom jag var närvarande när Gunilla fällde dessa ord ska jag bara göra en korrigerings i marginalen. Hon sade att hon var kollektivavtalsfantast. Det är kanske inte ett sådant där ord som man direkt tycker ligger bra till; det är inte så lätt att uttala i alla fall. Men det var det som Gunilla sade.

Vi får ju, i Nya moderaterna och i det nya arbetarpartiet, kritik för att vi fullföljer den linje där vi hävdar svenska lagar och svenska arbetsmarknadsregler också inför EG-domstolen. Vi menar att de har tjänat oss väl. Vi bör ha rätten att också i framtiden få fortsätta med bland annat denna kollektivavtalsmodell som ligger till grund för mycket av vårt sätt att sätta löner i Sverige. I det ingår också möjligheter att strida för sina rättigheter, vilket ju också har varit kopplat till detta.

Jag tror att vägen framåt för jobben i Sverige handlar om förändringar i skatte- och bidragssystem och inte om att utmana grunderna för den svenska arbetsmarknadsmodellen. Det har jag framfört här i dag. Det har jag framfört i många andra sammanhang.

Anf. 24 LARS OHLY (v):

Fru talman! En statsminister har ju till uppgift att ibland korrigera andra ministrar när de inte riktigt vet vad som är regeringens uppfattning, och jag är glad över att statsministern så tydligt tar avstånd från sin vice statsminister som har vägrat att svara ja på frågan om det är viktigt att Sverige vinner det mål som just nu ligger i EG-domstolen för avgörande. Det här är nämligen avgörande för fackföreningarnas och de anställdas möjligheter att hävda sina intressen på arbetsmarknaden.

Vi har inte en jämställd arbetsmarknad. Vi har inte lika villkor, utan vi har fortfarande en makt som i allt väsentligt tillfaller arbetsgivarna medan de anställda saknar inflytande både över sin vardag och över sin livssituation i stort. Därför är kollektivavtalen så viktiga.

Jag är väldigt glad för att statsministern, till skillnad från vice statsministern, tydligt tar ställning för att Sverige bör vinna målet i EG-domstolen. Jag tackar för det svaret.

Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Jag vet inte om jag uttalade mig om huruvida detta domslut ska landa på det ena eller det andra sättet, av det enkla skälet att jag känner en viss respekt för att den rättsliga miljön fattar sina beslut. Där emot hävdar jag, så att säga, att vi tycker att den svenska lagen ska fortsätta att gälla här i Sverige. Det var för övrigt en enig regering utan reservationer som slöt upp bakom uppfattningen att vi skulle hävda den linjen i EG-domstolen.

EU:s konstitution

Anf. 26 MIKAEL JOHANSSON (mp):

Fru talman! Jag tänkte backa lite grann i historien. För ungefär 14 dagar sedan var ju statsministern på besök hos den tyska förbundskanslern Angela Merkel. Jag tänkte ställa en fråga när det gäller hennes roll som EU-ordförande just nu. Hon har nämligen försökt att beskriva något slags process i fråga om hur ett nytt grundlagsförslag ska se ut, den nya EU-konstitutionen. Riktigt vilken process det är vet vi inte, eftersom regeringen har hemligstämplat de papperen.

Jag tänkte höra lite grann med statsministern: Vilken typ av samtal förde statsministern utifrån argumentet att vi i Sverige har en tradition att vi ska föra öppen debatt om viktiga politiska frågor? Vi ska låta människor och organisationer engagera sig i sådana här ganska stora frågor. Framfördes det någon typ av kritik mot det i så fall från Angela Merkel?

Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Angela Merkel som tillträdande ordförande i Europeiska rådet har att hantera en situation med ett fördrag som har ratificerats av 18 länder. Två länder har sagt nej i folkomröstning. Övriga länder avvaktar. Dit hör Sverige. Då blir frågan hur man ska gå fram i den nu uppkomna situationen.

Jag har till Angela Merkel kunnat säga att det i Sveriges riksdag finns fem partier som har sagt att de står bakom fördraget och nu avvaktar om det blir någon förändring i förhållande till detta fördrag, givet att två medlemsländer har haft nej i folkomröstningar. Det förbereds nu ett arbete för att utvärdera det land för land. Situationen ser lite olika ut.

Det finns inget hemlighetsmakeri kring detta. Vi är helt öppna med vad vi säger och vad jag säger i dessa samtal med Angela Merkel. Hur den tidtabell man möjligen ser framför sig ser ut har det bland annat berättats om i EU-nämnden. Jag tror alltså inte att vi ska hävda att det finns någon dramatik kring detta. Det gör dock inte att det är en alldeles enkel situation att lösa.

Anf. 28 MIKAEL JOHANSSON (mp):

Fru talman! Då inställer sig ytterligare en fråga. Nu nämnde statsministern här ungefär vilken attityden är, att redovisa riksdagens majoritet avseende EU-konstitutionen. Men vi har haft två folkomröstningar, dels om medlemskapet, dels om EMU, om huruvida vi skulle byta valuta. Jag tänkte höra med statsministern om han även försökte redovisa att vi kanske kommer att ha en folkomröstning och vilken respons det i så fall fick hos Angela Merkel.

Anf. 29 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Det är inte Angela Merkels sak att avgöra. Det är upp till oss att definiera hur vi fattar våra beslut i för nationen viktiga frågor. Samma fem partier som har sagt sig villiga att stödja detta fördrag har sagt att man bedömer att det är av en karaktär som inte lämpar sig för en folkomröstning. Det är det besked vi har givit. Nu är det ett tag sedan, men det var en mycket omfattande process för att få fram detta fördrag, vilken både regering, riksdag och en bred allmänhet hade möjlighet att följa och föra fram sina synpunkter i.

Det vi nu försöker förhålla oss till är ett läge där två länder har sagt nej och där man försöker ställa sig frågan hur dessa nej ska tolkas och om det ska göras någon förändring av detta fördrag. På Europeiska rådets möte i december sade ordföranden Vanhanen efter att ha pratat med samtliga länder att det kanske inte blir exakt det fördrag som är, men det kan inte heller bli något annat av just det skälet att det här är det som är förankrat. Möjligen kan det tas ned något lite i format. Möjligen vet vi mer om detta i juni i slutet av det tyska ordförandeskapet.

Vårdnadsbidrag

Anf. 30 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd):

Fru talman! Familjepolitik är en av Kristdemokraternas hjärtefrågor. Vi vet att familjen är en oerhörd resurs av betydelse för oss alla. Statsministern drabbas av många frågor som regeringschef. Ibland kan svaren bli inte alltför klara utan ibland lite luddiga. I Agenda i söndags kände jag lite så.

Vi vet att många barnfamiljer i Sverige väntar på ett besked om det vårdnadsbidrag som kommunerna ska få möjlighet att införa, allt enligt

regeringsförklaringen. Samtidigt är det många kommuner som vill vara med och bli försökskommuner. Den senaste i raden är Stockholm.

Därför är min fråga till Fredrik Reinfeldt: Vad är regeringschefens ambitioner? Var nu klar och tydlig! Och när i tiden kan jag som kristdemokrat, och Sverige, få veta när vi får denna möjlighet?

Prot. 2006/07:54
25 januari

Statsministerns
frågestund

Anf. 31 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Alla eventuella oklarheter beror helt och hållet på brister i min förmåga att precisera våra besked. Alliansen har i den här delen varit mycket tydlig. Det som möjligen tar en liten stund att beskriva är att vi har fyra komponenter i vår familjepolitiska överenskommelse som bygger på att samtliga fyra behövs. Det är den barnomsorgspong som ska öka valfriheten. Det är den förstärkning av kvaliteten i förskolan som vi också anser nödvändig. Det är införandet av den jämställdhetsbonus som vi menar ska addera möjligheter för kvinnor med lägre lön att i förhandlingar hemma kunna få maken att gå hem och ta större del av ansvaret med föräldraförsäkring samtidigt som kvinnor får större möjlighet att etablera sig i förvärvsarbete. Till det kommer en möjlighet för kommuner som så önskar att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag.

Delvis är det lite olika inriktning på de här förslagen. Det är därför det är viktigt för oss att föra fram alla fyra under mandatperioden. Det står inskrivet i våra förhandlingar, i vår överenskommelse, det vill säga före 2010 när det finns reformutrymme för att göra allt detta, helst på samma gång.

Upprättelse för tvångsomhändertagna

Anf. 32 ANITA BRODÉN (fp):

Fru talman! Jag vill lyfta fram de personer som från 1940-talet fram till 70-talet tvångsomhändertogs och institutionaliserades. Jag menar att samhället svek under den perioden då man bland annat brast i tillsyn och uppföljning. Man lyssnade inte heller till barnens synpunkter och vilja. Man kan aldrig någonsin få tillbaka en förlorad barndom, men samhället kan ändå erkänna begångna misstag och på så sätt medverka till återuppriktelse åt väldigt många människor. Man kan då också hjälpa tusentals människor till en bättre framtid, att få lämna det här bakom sig och gå vidare.

Min fråga till statsministern är om statsministern är beredd att medverka till att så sker.

Anf. 33 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Jag kan säga att genom mina år i politiken – jag är själv född i mitten av 60-talet – har det slagit mig hur vi i Sverige ofta har beskrivit situationen som att det i andra länder har pågått en mängd felaktigheter, till och med övergrepp. Därför är det något av en chock när vi upptäcker saker i vår egen historia, tvångssteriliseringar och omhändertaganden som inte verkar välgrundade, som är en del av hur vår utveckling har sett ut. Vi har en känsla nu i efterhand att det har brustit i människosyn och i känsla för att människor faktiskt ska kunna få ett eget beslutsfattande.

Det kan säkert summeras i att många fel begicks, att de bör uppmärksammas och att man bör lära sig mer om detta. När det gäller någon särskild form för hur det ska gå till har jag inget besked att ge annat än att jag åtminstone har lärt mig mycket av debatten. Den har pågått nu några år med hänvisning till lite olika situationer som vi har lärt känna i vår historia. Jag har precis som frågeställaren själv känt att det här har varit viktigt för mig att lära känna, eftersom det lite grann går på tvärs med vår självbild, tror jag.

Följderna av stora pensionsavgångar

Anf. 34 LARS-ARNE STAXÄNG (m):

Fru talman! Jag har följande fråga till statsministern. Vad gör regeringen åt att väldigt många kvalificerade yrkesgrupper går i pension de närmaste åren?

Inom en tioårsperiod kommer många arbetstagare i alla branscher här i Sverige att nå sin pensionsålder. Det riskerar att dränera Sverige på en enorm kompetens om de skulle försvinna från arbetsmarknaden för gott. Det kommer inte minst att drabba många kvalificerade yrken som till exempel läkare, psykiater, inte minst tandläkare samt nyckelpersoner inom våra högskolor och universitet. Detta är ett stort problem eftersom utbildningslängden där ligger på minst fem, ofta tio år.

Min fråga till statsminister Fredrik Reinfeldt blir därför: Vilka åtgärder kommer regeringen att initiera för att klara den stora kompetensbrist i många yrken som befaras inom en tioårsperiod?

Anf. 35 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Jag kan bara instämma i att man hör väldigt mycket om det här nu i Sverige. Frågeställaren nämner en del kvalificerade yrken med mycket lång utbildning. Man stöter också på många hantverksyrken med mycket kvalificerade yrkesarbetare som säger: Vi är oroade för att vårt kunnande kommer att dö ut. Vi har inte haft tid att lära upp, och det har inte funnits ett tillräckligt intresse.

Då försöker vi ställa oss frågan hur vi kan se till att stimulera äldre arbetskraft att vara kvar, framför allt de med lång utbildning som kanske har börjat studera först lite senare i livet, och kunna använda sitt kunnande längre upp i åren. Med det jobbar vi nu med särskilda skattelättnader mot äldre. Men vi ställer oss också frågan hur vi ska få i gång riktigt bra lärlingsutbildningar för att kunna använda kunnandet så att det inte försvinner, så att vi inte får se den typen av jobb försvinna ut ur vårt land, för vi tror att den risken är stor. Därför utformar vi också förbättrade lärlingsutbildningar som finns med i vårt regeringsprogram.

Det handlar alltså om stimulanser för äldre att vara kvar längre i arbetslivet och, som sagt, välfungerande lärlingsutbildningar för att se till att vi får in nytt kunnande i yrkeslivet.

Anf. 36 LARS WEGENDAL (s):

Fru talman! Under Almedalsveckan, i flera valdebatter i radio och tv och även i regeringsförklaringen talade ni moderater gärna om er vilja att stödja idrotten i att genomföra internationella evenemang i vårt land. Nu efter några månaders regeringsmakt ser vi den moderatledda regeringens verkliga vilja.

I de två fall som regeringen har haft att hantera, friidrotts-VM i Göteborg och alpina VM i Åre, har man givit avslag. Av den anledningen vill jag gärna ställa frågan: När och på vilket sätt menar den moderatledda regeringen att stödja idrottsrörelsen i dess strävan att anordna internationella evenemang i Sverige?

Anf. 37 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Vi har förstärkt det allmänna stödet till idrotten och givit större frihetsgrader för idrottsrörelsen att själv fatta sina beslut, vilket är någonting som efterfrågats länge inom idrottsrörelsen.

Till detta kommer också att vi naturligtvis ska pröva de fall där vi också får förfrågningar eller begäran om stöd till enskilda evenemang. Då kommer det att göras en budgetprövning där vi ställer oss frågan om det finns ett bra beräkningsunderlag, om det handlar om att ge ett stöd som liknar det som vi har givit tidigare. Så har vi gjort vid de tillfällen då det har varit aktuellt, och det har helt enkelt fallit på att det inte riktigt har sett ut så.

Jag lovade inte att okritiskt betala ut stora resurser till vem som än frågar utan en kritisk granskning. Så kommer jag aldrig att behandla skattebetalarnas pengar.

Det förutsätter naturligtvis en ganska noggrann granskning och gärna en tidigare förvarning än vad som kanske var fallet i de här två enskilda fallen. Då ska vi gärna vara med och se efter om vi också kan ha en roll i att attrahera fler större idrottsevenemang till Sverige.

Hemligstämplat brev om EU-fördraget

Anf. 38 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru talman! Den 17 januari diarieförde regeringen ett brev från den tyska förbundskanslern. Enligt uppgift innehåller brevet en inbjudan och en tidsplan för att diskutera och senare under hösten 2007 godkänna det nya EU-fördraget.

Brevet har i vart fall till i dag varit hemligstämplat, och EU-minister Cecilia Malmström berörde inte brevet med ett ord vid sitt besök i riksdagens EU-nämnd den 19 januari. Hon har heller inte senare velat kommentera det i pressen, utöver att hon har sagt att brevet är harmlöst.

*Statsministerns
frågestund*

Tycker statsminister Reinfeldt att hemlighetsmakeriet och EU-ministerns brist på vilja att tala om fördraget för frågan framåt för Sveriges del? Och har regeringen tänkt över vilken signal man sänder till allmänheten när man hemligstämplar ett brev som handlar om EU-fördraget och låter bli att informera EU-nämnden om något som, enligt uppgift från EU-minister Cecilia Malmström, är harmlöst?

Anf. 39 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Det finns ingen dramatik i detta. Vi är väldigt öppna i de besked vi lämnar om fördragets framtid. Jag har bland annat berättat om det i ett tidigare frågesvar här i dag.

Däremot finns det ju en principiell fråga: Om en regeringschef i ett annat land skriver ett brev till Sveriges regeringschef och inte själv går ut och offentligt berättar vad som står i brevet är det kutym att vi hemligstämplar det brevet. Jag skulle bli väldigt förvånad om ledande socialdemokrater menar att det inte längre gäller. Ska vi ha en ordning där vi offentliggör den typen av brev kan vi sluta skriva brev till varandra. Då kan ju jag, Angela Merkel och andra börja skicka pressmeddelanden till varandra. Det kan också vara en bra ordning. Jag säger inte att det inte skulle vara ett sätt att agera, men det blir ju en annan typ av kommunikation.

Låt oss inte göra detta större än vad det är. Det finns ingen dramatik kring detta, och det finns total öppenhet från vår sida om hur vi ser på det fortsatta arbetet med fördraget och beskederna om hur Sverige vill att det ska växa fram.

Öppenheten kring EU-fördraget

Anf. 40 JACOB JOHNSON (v):

Fru talman! Jag vill liksom Susanne Eberstein ställa en fråga med anknytning till det hemligstämplade brevet från Merkel till Fredrik Reinfeldt.

I sin regeringsförklaring säger statsministern bland annat att han vill verka för en europeisk union som är öppen, effektiv och dynamisk. Även EU-minister Cecilia Malmström har uttryckt sin vilja till en öppen debatt om EU:s konstitution, vilket vi i Vänsterpartiet länge har eftersträvat. Jag ställde själv en interpellation i frågan till EU-ministern i höstas. Men exemplet med det här brevet som rutinmässigt tycks ha hemligstämplats ger ett annat intryck, nämligen att medierna i allmänhet inte ska ha insyn ens i harmlösa inbjudningar till samtal.

Jag vill fråga statsministern om han delar EU-ministerns uppfattning som uttalades i gårdagens Rapportsändning, att Angela Merkels föreslagna upplägg av översynen av fördraget med bilaterala överenskommelser bakom lyckta dörrar är en rimlig procedur.

Anf. 41 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Återigen är det ingen dramatik i detta. Vi har alltid förfarit på det sättet vid korrespondens regeringschefer emellan att om den som sänder brevet inte själv offentliggör det så hemligstämplar vi det.

När det sedan gäller det bilaterala upplägget är detta ordförandeskapets uppfattning. Så vill Angela Merkel arbeta. Jag vill påminna riksdagens ledamöter om att först på plats var jag. I diskussionerna med Angela Merkel kunde jag säga det jag tidigare har sagt: Vi tillhör den krets av länder som inte har ratificerat, och vi avvaktar processen eftersom vi vill veta vad det är vi ska ta ställning till. Vi har sedan tidigare en bred uppslutning kring att bejaka fördraget och kan då rimligen också acceptera om det blir i någon mindre del som fördraget förs fram. Vi kan dock inte acceptera att det blir något helt annat – det finns ju den typen av åsikter runtom i Europa.

Jag tycker att det är ganska naturligt att Angela Merkel land för land, för att visa respekt men samtidigt få veta exakt hur positionerna ser ut, ställer just den frågan: Hur ser det ut för Tjeckien? Hur ser det ut för Storbritannien? Hur ser det ut för Danmark?

Föreningsfriheten

Anf. 42 FREDRICK FEDERLEY (c):

Fru talman! I Sverige har vi länge tillämpat negativ föreningsfrihet. Det innebär att jag kan fatta vilka beslut jag vill om vilka föreningar jag är med i, och därmed förbinder jag mig att till föreningen betala exempelvis en medlemsavgift.

I Sverige har vi också en ganska stark hyresgästförening som tar ut en förhandlingsavgift för att förhandla om hyresläget med dem som äger fastigheterna. Det är helt rimligt att man har det förfaringsättet; det problematiska är när man från Hyresgästföreningens sida väljer att ta ut avgifter också av dem som har valt att inte vara medlemmar i Hyresgästföreningen.

Jag skulle vilja veta om statsministern tycker att detta är förenligt med svensk föreningstradition och dessutom om han tycker att den negativa föreningsfriheten är rimlig.

Anf. 43 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Jag är själv ett exempel på det Fredrick Federley beskriver. Jag har bott i en hyresrätt utan att vara medlem i hyresgäströrelsen. Det kan diskuteras hur företrädd man känner sig när de för ens talan, men samtidigt är detta ett system som har fungerat på ett ganska rimligt sätt i och med att de trots allt är med och sätter även min hyra.

Huruvida detta är förenligt med olika grundläggande principer i vår grundlag har diskuterats fram och tillbaka. Det är väl känt att det finns lite olika uppfattningar i de politiska partierna – också i mitt, som är lite negativt i den delen. Jag antar dock att frågan till landets statsminister också är om regeringen har någon samlad uppfattning, och vi har inte formulerat någon sådan för att på något sätt ändra detta.

Konsekvenser av nedskärningar i arbetsmarknadsprojekt

Anf. 44 CARIN RUNESON (s):

Fru talman! Det är inte enbart genom förändringar i a-kassan och pensionssystemet som människor i dag får vidkännas försämringar. Be-

tydligt fler kommer också att bli öppet arbetslösa i och med att anslagen till arbetsmarknadsprojekt minskas väsentligt. För det län jag kommer ifrån, Dalarna, är det en reducering med 47 % eller 2 375 personer som blir utan jobb i och med att plusjobb, utbildningsvikariat och friår försvinner. En stor del av dessa människor tvingas med all sannolikhet att begära bistånd i form av socialbidrag för sin försörjning, vilket är negativt för den enskilde och negativt för kommunerna. För en liten kommun handlar det snabbt om 1–2 miljoner extra i utgifter. Med statsbudgetmåt mätt är det en försumbar summa, men för en liten kommun är det en kännbar utgift.

Min fråga är därför: Hur anser statsministern att kommunerna ska klara den här utgiften? Ska pengarna tas från barnomsorg, handikappomsorg, missbrukarvård eller kanske äldreomsorg?

Anf. 45 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Låt mig bara påpeka att detta var väldigt många faktiska konstateranden som möjligen är något tidigt väckta. Det är väl ännu inte alldeles givet hur sysselsättningen utvecklas. Vi har väldigt många tydliga tecken på att jobben nu kommer, jobb som också – bland annat via de nystartsjobb som gäller från nyåret – kommer människor till del som stått utanför länge och som på olika sätt därmed kan lämna ersättningar av olika slag och komma in i egen försörjning och eget arbete.

Det är riktigt att vi har dragit ned en del av de arbetsmarknadsåtgärder som vi menar har varit fel därför att de mer har varit ett sätt att dölja arbetslöshet än att göra varje ansträngning för att folk ska få jobb och som dessutom rent konjunkturrellt har varit väldigt felaktiga eftersom de legat på stora volymer i ett läge där vi nu till och med ser bristsituationer på den svenska arbetsmarknaden. Därför är det oerhört viktigt att möta det med en matchningspolitik som uppmuntrar folk att komma in på den reguljära arbetsmarknaden.

Den budget som vi nu arbetar utifrån har gällt i 25 dagar. Jag tycker som sagt att vi får avvakta lite och se hur sysselsättningen verkligen utvecklas innan vi för den här diskussionen.

Resurser till akut missbrukarvård

Anf. 46 FINN BENGTTSSON (m):

Fru talman! I den långa raden av misslyckanden som tolv års socialdemokratiskt nationellt styre av hälso- och sjukvården har staplat på varandra har i dagarna ännu en sådan problematik kommit upp till ytan genom att den nationella samordnaren för narkotikafrågor, Björn Fries, uppskattar kostnaden för att korta väntetiden för akut missbrukarvård till hisnande 500 miljoner kronor. Att vara tung missbrukare och vänta på vård är att bokstavligen varje dag riskera sitt liv.

Min fråga till statsministern är: I den långa raden av prioriteringar som vi nu måste göra för att åtgärda en bristande hälso- och sjukvård undrar jag hur regeringschefen ser på dessa olika inbördes strukturförändringar. Var någonstans ligger till exempel angelägenheten att förbättra en uruselt dålig tillgänglighet i svensk sjukvård?

Anf. 47 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! En kritik vi har haft är ju att det inte har funnits en fungerande vårdgaranti och att vi har mycket bristande tillgänglighet i den svenska sjukvården till att börja med. Men det är också väl känt för alla oss som har följt narkotikapolitik och kriminalpolitik genom åren att det är stora brister när det gäller möjligheten att komma i vård för tunga narkomaner.

Det är klart att det inte går med mindre än att man förbättrar tillgängligheten, att man säger åt dem som är i svensk sjukvård att det är väldigt viktigt för oss att ni är tillgängliga, att man inte möter stängda dörrar och köer.

I grunden handlar det naturligtvis om vilka resurser vi har till grundläggande välfärd. Ska vi lägga dem på ersättningar till folk som inte jobbar men som har arbetsförmåga, eller ska vi satsa dem i kärnan av välfärden på sjukvård, på att kunna följa upp så att brottsbekämpning fungerar och på att ha vårdutrymme när det gäller svensk narkomanvård? Det är ett viktigt vägval att göra. Vi vill där, vilket jag också redovisade i partiledardebatten, tillföra resurser till det som är välfärdens kärna. Det handlar om över 5 miljarder ytterligare för innevarande år, 2007, jämfört med 2006 års budget.

Kontaktperson för Sverige i arbetet med EU:s konstitution

Anf. 48 URBAN AHLIN (s):

Fru talman! Jag har i tidigare frågestunder tagit upp frågan just hur Sverige ska behandla det konstitutionella fördraget. Statsministern har då haft en väldigt kommenterande attityd och talat om vad andra länder gör och hur andra länder har gjort. Det kan ju synas vara lite förvånande med tanke på att statsministern företräder en regering som säger sig vilja tillhöra kärnan i den europeiska unionen.

Tidigt efter nyår skickades ett brev från Angela Merkel som hemligstämplats, som sagt. Men om man läser det här brevet, och då utgår jag från att du har fått samma brev som andra regeringschefer i Europeiska unionen har fått, ser man att det står att du ska utse en kontaktperson som just i dagarna ska vara i Berlin för bilaterala kontakter med Tyskland för att redovisa Sveriges syn på hur en Berlindeklaration ska se ut och hur arbetet med det konstitutionella fördraget ska se ut i fortsättningen.

Det är klart att man kan säga att det inte är någon dramatik i detta. Vem är kontaktpersonen för Sverige? Ha förståelse för att riksdagen faktiskt vill ha ett inflytande över och en insyn i hur den processen ser ut! Minns hur de borgerliga partierna under förra mandatperioden krävde att riksdagen faktiskt skulle ha inflytande över regeringens positioner!

Anf. 49 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Regeringen har till det kontaktuppdraget utsett statssekreterare Nicola Clase i Statsrådsberedningen. Det är en fullt berättigad synpunkt att riksdagen precis som tidigare vill ha insyn i om Sverige gör någon förflyttning av position eller om det sägs någonting i det här sammanhanget som rimligen måste ha riksdagens stöd. Faktum är också att till exempel Socialdemokraterna annars inte kan känna till det som ju har varit en del av majoritetsunderlaget i synen på detta fördrag.

När jag säger att det inte var någon dramatik menar jag mer själva hanteringen av brevet i sig. Därtill kommer vi, precis som jag sade i dag, att vara öppna både med vilka eventuella positioner vi för fram och om hur processen ska hanteras.

Det fanns ju en förväntan att när det tyska ordförandeskapet trädde till, åtminstone om man går tillbaka några år, var det den stora stund då fördraget skulle lösas. Det är inte mitt intryck att det är det Angela Merkel riktigt säger. Hon säger mer att hon vill föra samtal för att föra fram de olika synpunkter och positioner som finns för att frågan möjligen ska få en lösning senare än vi då trodde. Och, som sagt, varje gång det sker en förflyttning bör det naturligtvis förankras i riksdagen och i riksdagens EU-nämnd.

Regeringens mediepolitik

Anf. 50 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s):

Fru talman! I Dagens Nyheter i tisdags kunde vi läsa att utbildningsminister Lars Leijonborg lägger fram ett mediepolitiskt paket. Det här blir grunden för alliansens regeringspolitik, säger ministern.

Det är inte så konstigt att ett parti lyfter fram sina frågor, och Folkpartiets inställning i mediefrågor är heller ingen hemlighet. Men det är anmärkningsvärt att det är en regeringsmedlem som gör det. Hur ser statsministern på att en av statsministerns regeringsmedlemmar gör ett så omfattande utspel inom ett politiskt sakområde som ett annat statsråd har ansvar för?

Anf. 51 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Det finns väl två principer. Den ena är att man konstaterar att det är fyra partier som bildar en koalitionsregering, där samtliga fyra partiledare sitter i regeringen med fortsatta ambitioner och naturligtvis möjligheter att uttrycka hur det egna partiet ser på olika frågor, men i full förvissning om att det fortsatt är ansvarigt statsråd, i det här fallet Lena Adelsohn Liljeroth, som har beredningsansvaret för frågan och som också har givit synpunkter utifrån hela alliansregeringens uppfattning. Det är det ena sättet att hantera det. Och vi är öppna med detta.

Det andra tycker jag är det som var Perssonregeringens idé. En person bestämmer allt och kommenterar allting. Alla vet att det någon annan säger sedan alltid kan överprövas av regeringschefen. Eventuella samverkanspartiers åsikter och uppfattningar är helt ointressanta och syns inte i debatten.

Jag noterar att det nu pågår en stor diskussion inom socialdemokratien om hur man ska förhålla sig till den typen av ledarskap. Jag kan rekommendera er att titta på den form som vi andra har valt, som är att vara mer öppen med att man får tycka olika, att olika partier har rätt att föra fram sina synpunkter, men att man då måste vara tydlig med när det är regeringslinjen och när det inte är det, vilket jag tycker att Lars Leijonborg var i det här fallet.

Anf. 52 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag skrev ett brev till statsministern för två månader sedan. Det handlade om den fråga som jag hade en diskussion med Mats Odell om, huruvida han var jävig eller inte på grund av att han ägde ett vårdföretag. Jag skrev ett brev den 24 november med en rekommendation att man skulle utbilda statsråd i härskartekniker och hur man inte använder sig av dem bland annat här i kammaren.

Jag har inte fått något svar från statsministern, och därför blev jag lite nyfiken på hur ni hanterar brev. Gör ni så med alla, eller är det bara socialdemokratiska riksdagsledamöter som inte får svar? Dessutom undrar jag om ministrarna kommer att utbildas i härskartekniker.

Anf. 53 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Detta är onekligen en frågestund i postens linje. Det är brev det handlar om.

Låt mig säga att genom alla mina år i riksdagen har härskartekniker diskuterats och hur man tycker att statsråd, faktiskt av en annan kulör än de som nu sitter, ofta har begagnat sig av olika härskartekniker som har lett till en bra offentlig diskussion om vad det är för sätt vi bemöter varandra på.

Varför det i det enskilda fallet inte har svarats på det här brevet vet jag inte. Vi får väl titta på varför det inte har besvarats. Det är inte så att vi har någon särsortering där vi säger att vi svarar på allt utom brev från s-ledamöter. I den delen diskriminerar vi inte.

Följderna av höjningen av a-kasseavgifterna

Anf. 54 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Fru talman! I ett uppmärksammat radioinslag i P 1 i början av veckan kallade arbetsmarknadsministerns statssekreterare dem som inte anser sig ha råd att vara kvar i den betydligt försämrade och inte minst mycket dyrare a-kassan för friåkare, översatt från *free riders*. Det senare är kanske ännu mer tillspetsat.

När jag försökte få en debatt i P 1-morgon med arbetsmarknadsministern om dessa märkliga uttalanden meddelade ansvarig journalist att arbetsmarknadsministern var mycket svår att få till radion över huvud taget för debatt, varför det nog inte var möjligt att få det denna gång heller. Det blev ingen debatt. Huruvida arbetsmarknadsministern var tillfrågad eller inte vet jag däremot inte.

Mina frågor till statsministern blir därför: Är det ett vedertaget begrepp i regeringen att kalla dem som efter de här kraftiga fördyringarna och försämrade villkoren i a-kassan lämnat den för *free riders* eller friåkare? Är det också vedertaget inom regeringen att så långt som möjligt undanhålla sig offentlig debatt med sina politiska motståndare för att slippa konfronteras med obehagliga frågor? Till sist: Är regeringens företrädare lika upprörda över dem som lämnar facket av kostnadsskäl som man är över dem som lämnar a-kassan och på så sätt slipper avgiften till finansministerns intäktssida i statsbudgeten?

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 55 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Nej, det är inte uttryck vi använder. Regeringen syftar till att göra a-kassesystemet obligatoriskt. Därmed blir alla en del av detta.

Jag har de senaste veckorna noterat att jag ganska ofta hör debatter mellan olika statsråd och företrädare för oppositionen. Skälet till att jag har noterat det är att det är så ovanligt jämfört med hur det brukade gå till. Jag satt här i åratal och följde hur svårt det var att få enskilda socialdemokratiska statsråd att ta mediedebatter i Studio Ett i radion och i morgonsoffor. Det var alltid svårt med tiden. Sven-Erik Österberg vet säkert mer om det än vad jag vet.

Utrikesministerns aktieinnehav i Vostok Nafta

Anf. 56 BERIT ANDNOR (s):

Fru talman! Utrikesminister Carl Bildt har utsatts för massiv kritik för sitt sätt att handlägga sina optionsaffärer. I höstas påstod utrikesministern att det inte var möjligt för honom att avstå från att behålla sina optioner i Vostok Nafta. Detta påstående visade sig vara felaktigt. Tvärtom måste utrikesministern, enligt egen utsago, agera aktivt för att inte bli av med optionerna. Det behövdes dessutom ett styrelsebeslut i bolaget där man gjorde avsteg från normalregeln för att utrikesministern skulle få behålla optionerna. Han löste sedan in dem för 4,8 miljoner.

När fick statsministern information om att utrikesminister Carl Bildt kunde avstå från sina optioner?

Anf. 57 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Inför ordföranden i konstitutionsutskottet på en så specifik fråga – klockslag och datum – ber jag att få passa eftersom jag inte exakt har sett när detta tillfälle var. Jag tycker att Carl i övrigt har svarat för sig, det vill säga hur han uppfattade de olika besked han fick och hur han har hanterat detta inför mig. När han tillfrågades om att bli statsråd angav han att det skulle innebära krav på att lämna flera engagemang och styrelser och att han ämnade göra det så fort det var möjligt. Det innebar också att han skulle avyttra en del tillgångar. Det är något som han därefter gjorde i enlighet med vad han hade sagt till mig.

Personal inom äldreomsorgen

Anf. 58 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Jag skulle vilja fortsätta med det som min kollega från statsministerns eget parti tog upp genom att ta upp frågan om åldersförändringarna. Det blir fler och fler äldre i landet. Vi behöver också se till att det finns personal som kan ta hand om de äldre.

Vi har under många år med hjälp av utbildningsvikariat och Kompetensstegen utbildat och lyft fram den här gruppen på ett bra sätt.

Hur vill statsministern jobba så att det finns personal inom äldreomsorgen i framtiden men också så att de får den kompetensutveckling som följer utvecklingen i forskningen om de äldre?

Anf. 59 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Vi ifrågasätter inte behovet av relevant utbildning och kompetensutveckling. Diskussionen har gällt att en hel del av det som har kallats för utbildningsinsatser delvis har medverkat till att dölja en arbetslöshet. Bland annat har det synts i att många av dem som går i dessa utbildningsprogram själva söker jobb. Det indikerar att de egentligen vill jobba. När nu sysselsättningsnivån förbättras kan vi se att många ur dessa grupper söker sig till arbetsmarknaden.

Frågan om hur arbetskraft ska attraheras till äldrevården kommer vi att återkomma till många gånger. Det borgerliga konceptet är att det ska finnas olika utförare. Det ska vara möjligt att byta arbetsgivare. Det ska finnas bättre möjlighet till lönekonkurrens, och det ska finnas arbetsgivare som är lite mer intresserade av sina arbetstagare än det gamla monopolets personer – ofta distanserade långt från sin egen personal, där personalen ofta kände sig osedd och dåligt företräd.

Vi hoppas att vårt sätt att tänka, att släppa fram pluralismen, också ska förbättra möjligheten att attrahera unga människor att välja äldreomsorgen. Det är något som kommer att vara viktigt.

Kommunismens brott mot mänskligheten

Anf. 60 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Den 27 januari är Förintelsens minnesdag, det vill säga nu på lördag. Det kommer att vara stunder av hågkomst på flera håll både i vårt eget land och i andra länder.

Samtidigt får statsministerns företrädare Göran Persson ta emot beröm både för sitt initiativ att arrangera en internationell konferens om Förintelsen i Stockholm och också för starten av Forum för levande historia.

Den 21 december fick Forum för levande historia tilläggsdirektiv i regleringsbrevet att också upplysa kring kommunismens brott mot mänskligheten. Sverige kommer att bli ordförandeland i EU om två år, och vi kommer att bli ordförandeland i Nordiska ministerrådet.

Kommer statsministern att ta några initiativ för att också sprida kunskap om kommunismens brott mot mänskligheten?

Anf. 61 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Detta finns inskrivet i regeringsförklaringen. Vi ämnar återkomma till det. Jag har inte specifika besked i dag. Jag har flera gånger pekat på betydelsen av Göran Perssons insatser på området. Det gäller också den balanserade syn på den mycket svåra konflikten mellan Israel och Palestina som Göran Persson har gjort sig till tolk för.

Jag ämnar själv på plats i Judiska Församlingen på lördag kväll hålla ett tal till åminnelse av Förintelsen, i en tradition som faktiskt Göran Persson lade grunden för.

Anf. 62 ANDRE VICE TALMANNEN:

Med detta är statsministerns frågestund avslutad för i dag. Vi tackar statsminister Fredrik Reinfeldt och alla som har deltagit i frågestunden.

8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 24 januari

2006/07:539 Nordisk samekonvention

av *Sinikka Bohlin* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:540 Medborgarnas rätt till fast telefoni

av *Bengt-Anders Johansson* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

den 25 januari

2006/07:541 Utbildning för hantverksyrken i Norden

av *Lars Wegendal* (s)

till kulturminister Lena Adelson Liljeroth (m)

2006/07:542 Riksväg 50 genom Motala med bro över Motalaviken

av *Finn Bengtsson* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:543 Nya jobb

av *Birgitta Eriksson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:544 Jämviktsarbetslöshetsmål

av *Birgitta Eriksson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 30 januari.

9 § Kammaren åtskildes kl. 14.46.

Förhandlingarna leddes

av talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 12.56 och av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Senaste dag för avlämnande av propositioner	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
4 § Svar på interpellation 2006/07:201 om utsläpp av växthusgaser	3
Anf. 1 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	3
Anf. 2 KENT PERSSON (v).....	4
Anf. 3 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	5
Anf. 4 KENT PERSSON (v).....	5
Anf. 5 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	6
Anf. 6 KENT PERSSON (v).....	7
Anf. 7 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	8
5 § Svar på interpellation 2006/07:199 om spelandets negativa verkningar	8
Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m).....	8
Anf. 9 SIV HOLMA (v).....	9
Anf. 10 LARS WEGENDAL (s).....	10
Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m).....	11
Anf. 12 SIV HOLMA (v)	12
Anf. 13 LARS WEGENDAL (s).....	13
Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m).....	13
Anf. 15 SIV HOLMA (v)	15
Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (m).....	15
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	16
Ajournering.....	16
Återupptagna förhandlingar	16
7 § Statsministerns frågestund.....	16
Anf. 17 ANDRE VICE TALMANNEN.....	16
<i>Skattesänkning för ålderspensionärerna</i>	<i>16</i>
Anf. 18 BRITT BOHLIN OLSSON (s).....	16
Anf. 19 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	17
Anf. 20 BRITT BOHLIN OLSSON (s).....	17
Anf. 21 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	17
<i>Kollektivavtalen</i>	<i>18</i>
Anf. 22 LARS OHLY (v).....	18
Anf. 23 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	18
Anf. 24 LARS OHLY (v).....	19
Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	19
<i>EU:s konstitution</i>	<i>19</i>
Anf. 26 MIKAEL JOHANSSON (mp)	19
Anf. 27 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	19
Anf. 28 MIKAEL JOHANSSON (mp)	20
Anf. 29 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	20
<i>Vårdnadsbidrag.....</i>	<i>20</i>
Anf. 30 CHATRINE PÅLSSON AHLGREN (kd)	20

Anf. 31 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	21
<i>Upprättelse för tvångsomhändertagna</i>	21
Anf. 32 ANITA BRODÉN (fp).....	21
Anf. 33 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	21
<i>Följderna av stora pensionsavgångar</i>	22
Anf. 34 LARS-ARNE STAXÅNG (m)	22
Anf. 35 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	22
<i>Stöd för internationella idrottsevenemang i Sverige</i>	23
Anf. 36 LARS WEGENDAL (s).....	23
Anf. 37 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	23
<i>Hemligstämplat brev om EU-fördraget</i>	23
Anf. 38 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	23
Anf. 39 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	24
<i>Öppenheten kring EU-fördraget</i>	24
Anf. 40 JACOB JOHNSON (v)	24
Anf. 41 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	24
<i>Föreningsfriheten</i>	25
Anf. 42 FREDRICK FEDERLEY (c).....	25
Anf. 43 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	25
<i>Konsekvenser av nedskärningar i arbetsmarknadsprojekt</i>	25
Anf. 44 CARIN RUNESON (s).....	25
Anf. 45 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	26
<i>Resurser till akut missbrukarvård</i>	26
Anf. 46 FINN BENGTSSON (m)	26
Anf. 47 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	27
<i>Kontaktperson för Sverige i arbetet med EU:s konstitution</i>	27
Anf. 48 URBAN AHLIN (s).....	27
Anf. 49 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	27
<i>Regeringens mediepolitik</i>	28
Anf. 50 HELENE PETERSSON i Stockaryd (s)	28
Anf. 51 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	28
<i>Utbildning i härskartekniker</i>	29
Anf. 52 MONICA GREEN (s).....	29
Anf. 53 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	29
<i>Följderna av höjningen av a-kasseavgifterna</i>	29
Anf. 54 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s).....	29
Anf. 55 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	30
<i>Utrikesministerns aktieinnehav i Vostok Nafta</i>	30
Anf. 56 BERIT ANDNOR (s).....	30
Anf. 57 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	30
<i>Personal inom äldreomsorgen</i>	30
Anf. 58 CHRISTIN HAGBERG (s).....	30
Anf. 59 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	31
<i>Kommunismens brott mot mänskligheten</i>	31
Anf. 60 HANS WALLMARK (m).....	31
Anf. 61 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	31
Anf. 62 ANDRE VICE TALMANNEN	31
8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	32

